

Jõelähtme valla eelarvestrateegia 2024-2027

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
1. Sotsiaalmajanduslik keskkond.....	4
1.1 Eesti majanduskeskkond	4
1.2 Jõelähtme vald	5
2. Tulude prognoos.....	6
2.1 Maksutulud	6
2.2 Muud tulud.....	7
3. Kulude prognoos	8
3.1 Põhitegevuse kulud.....	9
3.2 Investeeringud	11
3.3 Finantseerimistegevus.....	13
4. Sõltuvad üksused	14
5. Finantsdistsipliin	15
5.1 Tundlikkusanalüüs	17
6. Kokkuvõte.....	20

Sissejuhatus

Jõelähtme valla eelarvestrateegia on valla arengukaval tuginev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Kohustus eelarvestrateegia koostamiseks on sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega, mille alusel põhineb strateegia koostamine vajadusel planeerida arengukavaga sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste kestlik finantseerimine.

Saavutamaks eelpool kirjeldatud eesmärki annab Jõelähtme valla eelarvestrateegia ülevaate Eesti majanduskeskkonnast ja valla finantsolukorrast, toob välja põhitegevuse tulude ja kulude prognoosi, investeerimis- ja finantseerimistegevuse, likviidsete varade muutuse, võimalikud riskistsenaariumid ning sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed.

Eelarvestrateegia on kooskõlas Jõelähtme valla arengukavaga aastateks 2023 kuni 2035. Jõelähtme vallavolikogu vaatab eelarvestrateegia iga-aastaselt üle ja kinnitab esitamiseks Rahandusministeeriumile.

1. Sotsiaalmajanduslik keskkond

1.1 Eesti majanduskeskkond

Rahandusministeeriumi 2023. aasta kevadise majanduspronoosi kohaselt muutusid 2022. aasta jooksul majandusolud kiiresti halvemuse suunas kogu Euroopa Liidus. Hinnatõus hakkas kiirenema juba sõja eelõhtul 2021. aasta sügisel ning sellele lisandusid energiakriis ja kaubanduspiirangud, mis eriti Eestis kiirendasid hindade kasvu veelgi. Eesti majandus pidas keerulistele oludele siiski suhteliselt hästi vastu – hõive püsis ning palgakasv kiirenes, samas kui ettevõtted tervikuna suutsid kallinenud sisendhinnad väljamüügihindadesse üle kanda ja sedakaudu säilitada kasumlikkust. Statistika kohaselt Eesti SKP reaalne maht aasta jooksul siiski vähenes 1,3% ning 2023. aasta veidi paremad väljavaated ei suuda seda langust veel tasa teha. Samas nähakse tulevikku lootusandvana, sest enamikes riikides paistab madalseis olevat läbitud ning perspektiiv paranemas.

Olukord tööturul on vaatamata majanduslangusele püsinud suhteliselt tugev. Hõive kasvas 2022. aastal, töötus püsis alla 6% ja palgakasv oli 9%. Hõive kasvab veidi ka 2023. aastal, kuid põgenike hõlmamise tõttu töøjõu-uuringusse kasvab ka töötuse määr. Palgakasvu tempo püsib mullusel tasemel, kuid samas tempos kasvavad ka hinnad, nii et keskmise palgasaaja ostujõud 2023. aastal veel ei parane.

Rahandusministeeriumi 2023. a kevadine prognoos näitab, et tarbijahindade tõus kiirenes Eestis 19,4%ni ning euroalal 8,4%ni. Ühtlasi oli Balti riikides hinnatõus euroala kiireim. Väikestes ja avatud majandusega riikides on hinnakujundus paindlikum ning sisendite kallinemine jõuab ka kiiremini hindadesse. Prognoosi kohaselt aeglustub tarbijahindade tõus 2023. aastal 9,2%ni, 2024. aastal 3,0%ni ning 2025. aastal 2,1%ni.

2023. aasta eelarvepositsioon on tugevalt mõjutatud viimastel aastatel langetatud püsikulusid suurendanud eelarveotsustest, mis koos majanduse jahenemisega kaasneva väiksema maksutulu kasvuga viib eelarvepuudujäägi sel aastal 1,7 miljardi euronni ehk 4,3%ni SKPst. Võrreldes 2023. aasta riigieelarve prognoosiga on puudujääk sel aastal 0,5% SKPst suurem ning 2026. aastal juba 1,5% SKPst suurem. Defitsiit suureneb nii keskvalitsuse kui ka kohalike omavalitsuste tasandil. Mõlemat sektorit mõjutavad negatiivselt maksuprognoosi allapoole korrigeerimine ning intressikulude kasv.

Valitsussektori võlakoormus kasvab suurenenud defitsiidi tulemusel sel aastal 20,2%ni SKPst ja jõuab 2027. aastaks 33%ni SKPst.

Kohalike omavalitsuste eelarvepuudujääk ulatus 2022. aastal 104 miljoni euronni ehk 0,3%ni SKPst. Ilma muudatusi tegemata jääb sarnane puudujääk prognoositavalt püsima kogu prognoosiperioodi jooksul kuni 2027. Prognoos on varasema hinnanguga võrreldes halvenenud, kuna füüsilise isiku tulumaksu laekumise kasv on aeglustunud, kasvanud Euribor ning inflatsioonisurve on kergitanud kohalike omavalitsuste kulude taset. Tulude kasvust kiirem inflatsioon ja palgakasv on halvendanud kohalike omavalitsuste finantsvõimekust, hakates piirama mh investeeringute taset ning nõudes omavalitsuselt jätkusuutlikkuse tagamiseks teenuste ja toetuste üle vaatamist.

Tabel 1 Majanduskasvu prognoos 2023-2027 (Rahandusministeerium)

	2023	2024	2025	2026	2027
1. SKP reaalkasv (%)	-1,5	3,0	2,5	2,3	2,0
2. SKP nominaalkasv (%)	6,0	5,7	4,7	4,2	4,1
2a. SKP jooksevhindades (mld €)	38,3	40,5	42,4	44,2	46,0

1.2 Jõelähtme vald

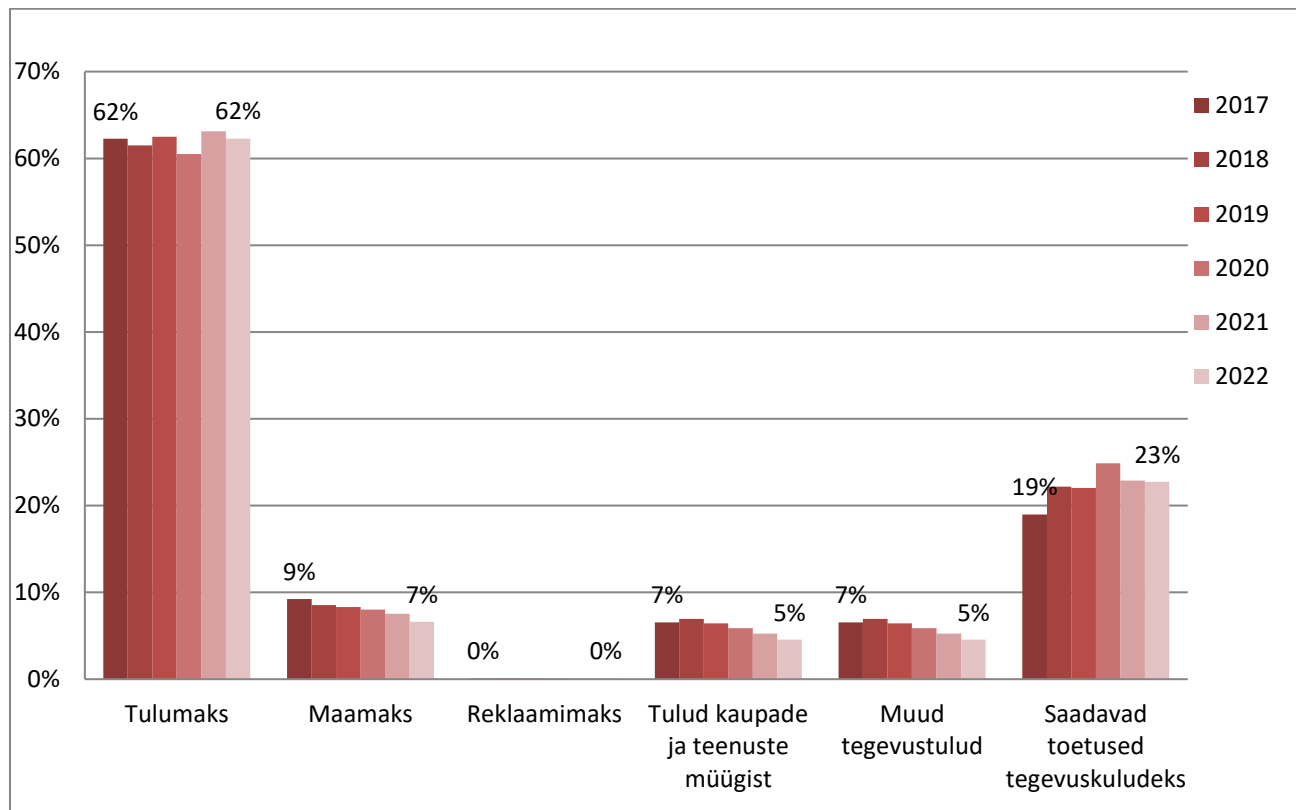
2022. a alguses elas Jõelähtme vallas 6902 elanikku, 1. jaanuariks 2023 suurenes arv 327. elaniku võrra. Rahvaarvu ning seega ka potentsiaalsete maksumaksjate arvu kasv ja valla paiknemine Tallinna linna, kui Eesti suurima ja kiireima palgakasvuga majanduskeskuse, tagamaal ja tööjõuarealis, on toeks valla perspektiivsel kasvul.

Olukord tööturul on vaatamata majanduslangusele püsinud suhteliselt tugev. Rahandusministeeriumi kevadise prognoosi kohaselt hõive kasvas 2022. aastal, töötus püsis alla 6% ja palgakasv oli 9%. Palgakasvu tempo riigis tervikuna püsib mullusel tasemel ning see on kaasa toonud ootused töötasude kasvule ka Jõelähtme vallas. Jätkuvalt vajab teostamist suures mahus investeeringuid avalike teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamiseks, mistõttu on lähiaastate perspektiivis eelkõige oluline hoides kontrolli all majanduskulusid leida võimalusi investeeringute teostamiseks ja ka valla palgalistele inflatsiooni mõju leevendamiseks läbi personalikulude suurendamise. Järgnevatel aastatel on Jõelähtme vallal tegevustes eelkõige neli olulist eesmärki:

1. Elanikkonnale tarvilike teenuste tagamiseks oluliste investeeringute teostamine – vajadusel suurendades võlakoormust.
2. Välisvahendite maksimaalne kaasamine tegevuste ja investeeringute finantseerimiseks.
3. Personalikulude kasv säilitamiseks kvalifitseeritud töötajaid ametikohtadel lähtuvalt palgakonkurentsist Tallinna ja seda ümbritsevate omavalitsustega.
4. Majandamiskulude kontrolli all hoidmine sisemise efektiivsuse kasvuga.

2. Tulude prognoos

Jõelähtme valla tulubaas on viimasel kuuel aastal püsinud tululiikide jaotuse lõikes stabiilsena. Valdava osa tuludest moodustavad maksutulud, seejuures enam kui 60% üksikisiku tulumaks.

Joonis 1. Vallaeelarve tulude jaotus tuluallikate lõikes 2017-2022 (Rahandusministeerium)

2.1 Maksutulud

Tulumaksu prognoos põhineb Rahandusministeeriumi 2023. aasta kevadises majandusprognoosis välja töötatud majanduskeskkonda iseloomustavatel arvnäitajatel ning kohandatud Jõelähtme valla eripära ja tõenäolist arengutsenaariumi arvesse võttes.

	2023	2024	2025	2026	2027
Maksumaksjate arv	3 928	4 002	4 066	4 135	4 231
Maksumaksjate arvu muutus	1,7%	1,9%	1,6%	1,7%	2,3%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	93 509 491	100 717 483	106 524 451	112 993 787	120 447 535
Maksumaksja kuukeskmine sissetulek	1 984	2 097	2 183	2 277	2 373
Sissetuleku kasv	9,0%	5,7%	4,1%	4,3%	4,2%
Tulumaksu laekumine	11 183 735	12 146 528	12 846 849	13 627 051	14 525 973
Tulumaksu laekumise kasv	17,52%	8,61%	5,77%	6,07%	6,60%
Tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe	11,96%	12,06%	12,06%	12,06%	12,06%

Tabel 2. Tulumaksu laekumise prognoos aastani 2027

Prognoosimisel arvestatud järgnevate eeldustega:

- Maksumaksjate arvu arvestamisel on aluseks võetud Jõelähtme valla elanike arvu suurenemisest tulenevalt maksumaksjate arvu kasv.
- Asukoht Tallinna läheduses tingivad üle Eesti keskmise elanike sissetulekute kasvu.
- Riigi poolt eraldatakse kohalikele omavalitsustele 2023. aastal 11,96% ja alates 2024. aastast 12,06% üksikisiku brutotulust.

Eeldustest tulenevalt on kavandatud valla tulumaksu laekumise kasv aastatel 2024-2027 umbkaudu 6-9% võrreldes eelneva aastaga.

Maamaks on eelarves tähtsusetult teine tuluallikas, moodustades 7-9% eelarve tuludest.

Reklaamimaks jääb eelnevate eelarveaastate laekumisega samale tasemele arvesse võttes praegust majandusolukorda.

2.2 Muud tulud

Tulu kaupade ja teenuste müügist suureneb tarbijahinnaindeksi võrra igal aastal.

Tasandusfondi vahenditena arvestatakse 2018. aastast kuni 2024. aastani toetust keskkonnatasude muutmise kompensatsiooniks.

Toetusfondi suurenemist on arvestatud 2023. aastal 30%, 2024. aastal 10% ja alates 2025. aastast 8%.

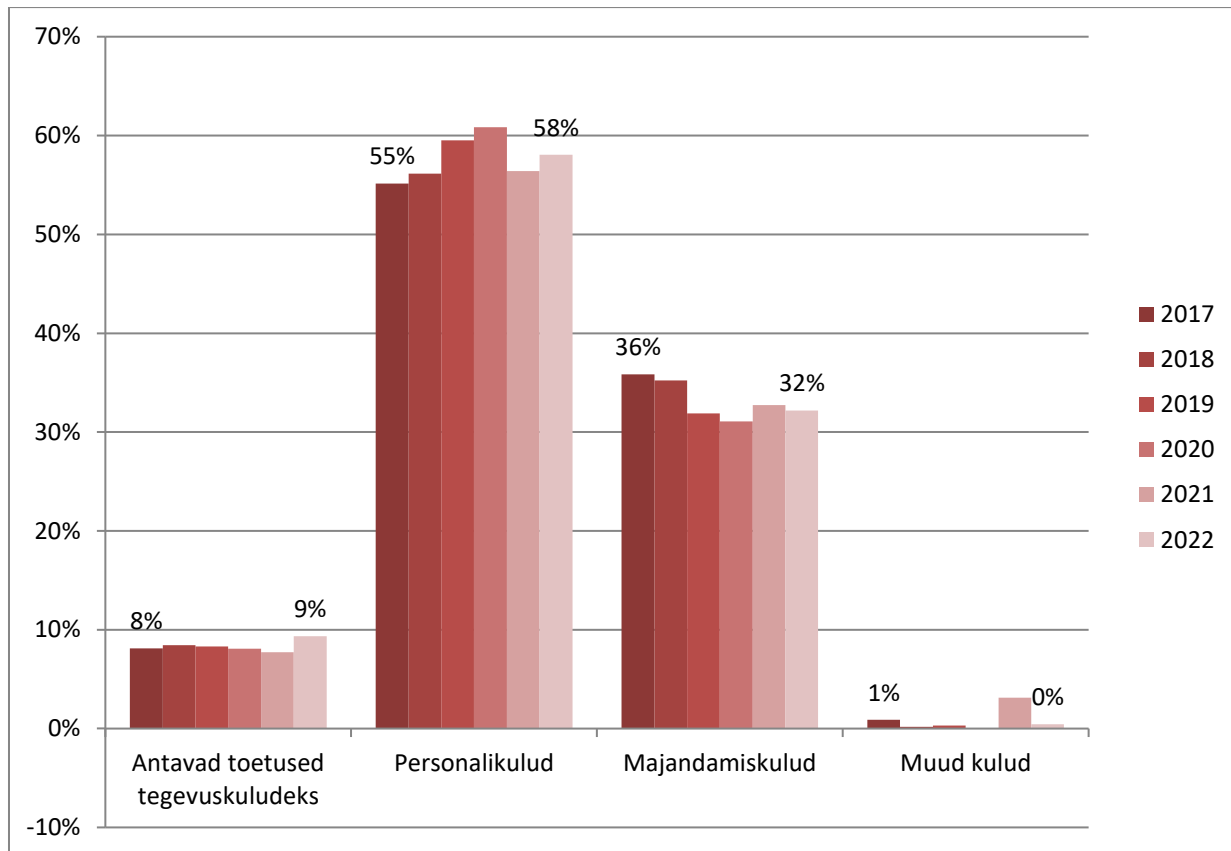
Muude tegevustoetuste osas on eeldatud nende jäämist samale tasemele (mõningate eranditega).

Muude tegevustulude puhul on arvestatud tulude jäämisega samale tasemele.

Jõelähtme vald teeb pingutusi **sihtotstarbeliste toetuste** hankimiseks, taotlede võimaluselt vahendeid programmidest.

3. Kulude prognoos

Kulude struktuuris on viimase kuue aasta trendiks olnud eelkõige majandamiskulude stabiilsena hoidmine ning personalikulude osakaalu kasv.

Joonis 2. Vallaeelarve kulude jaotus majandusliku sisu järgi 2017-2022 (Rahandusministeerium)

3.1 Põhitegevuse kulud

Valla põhitegevuse kulude maht 2023. aastal on 16,5 miljonit eurot. Prognoosiperioodiks on arvestatud, et:

- **majandamiskulud** suurenevad 2023. aastal 6,1%, 2024. aastal 4,8% ning alates 2025. aastast tarbijahinna indeksi kasvu võrra;
- **personalikulud** suurenevad 2023. aastal 20,9%, 2024. aastal 6,9% ja järgnevatel aastatel iga-aastaselt 10%.
- **toetused tegevuskuludeks** jäävad samale tasemele (mõningate eranditega).

Tabel 3 Jõelähtme valla finantstegevus ja prognoos (€)

Jõelähtme vald	2022 täitmine	2023 täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	15 299 928	17 486 241	18 831 870	19 990 260	21 253 867	22 681 814
Maksutulud	10 537 210	12 203 735	13 318 043	14 134 727	15 042 889	16 082 526
sh tulumaks	9 516 304	11 183 735	12 146 528	12 846 849	13 627 051	14 525 973
sh maamaks	1 008 510	1 005 000	1 155 750	1 271 325	1 398 458	1 538 303
sh muud maksutulud	12 396	15 000	15 765	16 553	17 381	18 250
Tulud kaupade ja teenuste müügist	696 528	771 500	833 220	850 718	861 777	878 151
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 488 252	4 352 478	4 530 607	4 804 815	5 149 201	5 521 137
sh tasandusfond	80 675	62 765	44 667	0	0	0
sh toetusfond	2 790 598	3 623 582	3 985 940	4 304 815	4 649 201	5 021 137
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	616 979	666 131	500 000	500 000	500 000	500 000
Muud tegevustulud	577 937	158 528	150 000	200 000	200 000	200 000
Põhitegevuse kulud kokku	14 685 183	16 522 278	17 556 937	18 819 470	20 101 614	21 538 515
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 364 729	1 161 255	1 250 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Muud tegevuskulud	13 320 454	15 361 023	16 306 937	17 519 470	18 801 614	20 238 515
sh personalikulud	8 532 979	10 312 961	11 021 739	12 123 913	13 336 304	14 669 934
sh majandamiskulud	4 726 064	5 014 756	5 255 199	5 365 558	5 435 310	5 538 581
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	41 228	40 512	41 176	28 093	436	0
sh muud kulud	61 411	33 306	30 000	30 000	30 000	30 000
Põhitegevuse tulem	614 745	963 963	1 274 933	1 170 790	1 152 253	1 143 298
Investeermistegevus kokku	-751 490	-5 629 092	-1 267 027	-1 494 213	-1 093 522	-1 036 555
Põhivara müük (+)	0	0	0	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Põhivara soetus (-)	-1 449 905	-6 578 750	-1 220 000	-8 765 000	-5 780 000	-5 730 000
sh projektide omaosalus	242 850	-5 340 051	-845 000	-6 065 000	-5 630 000	-5 580 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 692 755	1 622 347	375 000	2 700 000	150 000	150 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-33 000	0	0	0	0	0
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-887 750	-383 650	0	0	0	0
Finantstulud (+)	50	50	50	50	50	50
Finantskulud (-)	-73 639	-289 089	-422 077	-429 263	-463 572	-456 605
Eelarve tulem	-136 745	-4 665 129	7 906	-323 423	58 731	106 743
Finantseerimistegevus	-26 615	5 014 774	-200 409	880 519	-120 579	25 140
Kohustiste võtmine (+)	500 000	5 700 000	845 000	2 000 000	1 200 000	1 500 000
Kohustiste tasumine (-)	-526 615	-685 226	-1 045 409	-1 119 481	-1 320 579	-1 474 860
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-528 311	297 284	-309 244	557 096	-61 848	131 883
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+/-)	-364 951	-52 361	-116 741	0	0	0
sh kohustiste muutus (+ suurenemine/- vähenemine)	0	-473 259	-116 741	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	56 373	353 657	44 413	601 509	539 661	671 545

Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	6 529 940	11 504 202	11 262 617	12 115 043	11 994 028	12 019 168
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent	110 217	69 705	28 529	436	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	6 473 566	11 150 544	11 218 204	11 513 534	11 454 367	11 347 623
Netovõlakoormus (%)	42,3%	63,8%	59,6%	57,6%	53,9%	50,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	12 239 942	13 988 993	15 065 496	14 992 695	14 877 707	14 743 179
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	80,0%	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 766 376	2 838 448	3 847 293	3 479 162	3 423 340	3 395 556

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja kulude vahe, mille väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peaks olema null või positiivne. Eelarvestrateegia eesmärgiks on põhitegevuse tuludekulude ülejäägi saavutamine võimalikult suurel määral, tagamaks piisavad vahendid laenukohustuste tasumiseks ja investeerimiseks.

Põhitegevuse tulude ja kulude vahe on Jõelähtme vallal positiivne, püsides vahemikus 1,0 miljonit eurot (2023) kuni 1,3 miljonit eurot (2024). Püstitatud eeldustele tuginedes suureneb põhitegevuse kulude maht aastaks 2027 21,5 miljoni euroni, seejuures on juba arvestatud perioodi investeeringute finantseerimise ja olemasolevate ning planeeritavate laenude teenindamisega.

3.2 Investeeringud

Investeeringustegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi koostisosi: 1) põhivara soetus; 2) põhivara müük; 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine; 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine; 5) osaluste soetus; 6) osaluste müük; 7) muude aktsiate ja osade soetus; 8) muude aktsiate ja osade müük; 9) antavad laenud; 10) tagasilaekuvad laenud; 11) finantstulud ja finantskulud.

Jõelähtme vald kasutab investeeringute teostamiseks kolme allikat:

- omavahendid;
- finantseerimistehingud;
- sihtfinantseeringud.

Tabel 4 Investeeringustegevus aastatel 2021-2027 (€)

Jõelähtme vald	2022 täitmine	2023 täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Investeeringustegevus kokku	-751 490	-5 629 092	-1 267 027	-1 494 213	-1 093 522	-1 036 555
Põhivara müük (+)	0	0	0	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Põhivara soetus (-)	-1 449 905	-6 578 750	-1 220 000	-8 765 000	-5 780 000	-5 730 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	242 850	-5 340 051	-845 000	-6 065 000	-5 630 000	-5 580 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 692 755	1 622 347	375 000	2 700 000	150 000	150 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-33 000	0	0	0	0	0
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-887 750	-383 650	0	0	0	0
Finantstulud (+)	50	50	50	50	50	50
Finantskulud (-)	-73 639	-289 089	-422 077	-429 263	-463 572	-456 605

Tabel 5 Suuremad investeeringud nimeliselt aastatel 2023-2027 (€)

Jõelähtme vald	2023 täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
04 Valla teede ja parklate rekonstrueerimine ja tolmuwabaks muutmine	331 300	250 000	250 000	250 000	250 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	331 300	250 000	250 000	250 000	250 000
04 Kergliiklusteede võrgustiku edasiarendus	58 128	0	200 000	200 000	200 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	120 000	120 000	120 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	58 128	0	80 000	80 000	80 000
04 Ihasalu sadamahoone ehitus	271 556	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	193 375	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	78 181	0	0	0	0
06 Välisvalgustuse arendamine	280 457	100 000	100 000	100 000	100 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	280 457	100 000	100 000	100 000	100 000
06 Muu elamukommunaal	262 000	100 000	100 000	100 000	100 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	262 000	100 000	100 000	100 000	100 000
08 Neeme spordimaja	96 000	0	3 000 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	2 550 000	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	96 000	0	450 000	0	0
08 Jägala jao puhkeala arendamine ja Iru terviserada	16 000	660 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	345 000	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	16 000	315 000	0	0	0
08 Kostivere mõisa ja mõisa pargi renoveerimine	200 000	80 000	80 000	80 000	80 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		30 000	30 000	30 000	30 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	200 000	50 000	50 000	50 000	50 000
08 Jõelähtme rahvamaja rekonstrueerimine	36 000	30 000	35 000	50 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	36 000	30 000	35 000	50 000	0
08 Kostivere noortekeskuse ja päästehoone ehitus	2 300 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	720 000	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 580 000	0	0	0	0
09 Loo lasteaia laiendamine	1 502 349	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 502 349	0	0	0	0
09 Kostivere lasteaia uue soojasõlme ehitus	40 000	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	40 000	0	0	0	0
09 Neeme lasteaia soojustamine ja päikesepaneelide paigaldamine	350 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	105 340	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	244 660	0	0	0	0
09 Loo Keskkooli juurdeehitus (koos kultuurikeskuse ja spordihoonega)	232 960	0	5 000 000	5 000 000	5 000 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	232 960	0	5 000 000	5 000 000	5 000 000
09 Neeme Kooli energiatõhusamaks muutmine	500 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	177 984	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	322 016	0	0	0	0
10 Jägala sotsiaalmaja ja sotsiaalkorteri ehitused	102 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	42 000	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	60 000	0	0	0	0

3.3 Finantseerimistegevus

Perioodil 2022-2027 võetavad laenud on arvestatud 3,5 protsendilise intressiga ja tagasimaksetähtajaga 10-20 aastat.

Tabel 6. Finantseerimistegevus aastatel 2022-2027 (€)

Jõelähtme vald	2022 täitmine	2023 täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Finantseerimistegevus	-26 615	5 014 774	-200 409	880 519	-120 579	25 140
Kohustiste võtmine (+)	500 000	5 700 000	845 000	2 000 000	1 200 000	1 500 000
Kohustiste tasumine (-)	-526 615	-685 226	-1 045 409	-1 119 481	-1 320 579	-1 474 860

4. Sõltuvad üksused

Jõelähtme valla konsolideerimisgruppi kuulub OÜ Loo Vesi, mis on 100% vallale kuuluv üksus. OÜ Loo Vesi põhitegevusalaks on vee- ja kanalisatsiooniteenuste pakkumine.

Vastavalt Rahandusministri 16.05.2011 määrusele nr 29 „Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse finantsdistsipliini tagamise meetmete arvestusmetoodika“ loetakse konsolideerimisgruppi kuuluvad üksused sõltuvaks ja arvestusgruppi kuuluvaks üksuseks kahel tingimusel:

1. Kui üksus on saanud üle poole tuludest avalikust sektorist;
2. Kui üksus on saanud üle 10% põhitegevuse tuludest toetusena ja rendituluna kohalike omavalitsuste konsolideerimisgruppidesse kuuluvatelt üksustelt.

Vastavalt üksuse eelarve prognoosile ei ole OÜ Loo Vesi 2023. aastast sõltuv ja arvestusgruppi kuuluv üksus ning sellest tulenevalt üksust Jõelähtme valla eelarvestrateegias 2024-2027 ei kajastata.

5. Finantsdistsipliin

Jõelähtme vald on oma arengu kavandamisel ja elluviimisel lähtunud kestlikkuse printsiibist. Teostatud investeeringud ja võetud kohustused on säilitanud vallale nii piisava maksevõime, tagamaks olemasolevate teenuste osutamise senises mahus, kui ka võimaluse vajadusel täiendavate investeeringute planeerimiseks laenuvahendite abil enne Rahandusministeeriumi kehtestatud piiri saavutamist.

Finantsdistsipliini tagamiseks sätestab Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus finantsdistsipliini tagamise meetmed, milleks on kinnipidamine kohaliku omavalitsuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja kinnipidamine netovõlakoormuse ülemmäärast.

Põhitegevuse tulemi leitakse põhitegevuse tulude kogusumma ja põhitegevuse kulude kogusumma vahena. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse järgi on põhitegevuse tulemi väärtuseks lubatud ainult null või positiivne summa, negatiivne väärtus ei ole üldjuhul lubatud. Kui põhitegevuse tulemi väärtus on negatiivne, siis see tähendab, et omavalitsus ei suuda katta jooksvate tulude arvelt kulusid. Sellisel juhul finantseeritakse põhitegevuse kulusid põhivara müügi ja reservide arvelt. Ühekordsete tulude arvelt põhitegevuse kulude finantseerimine pikemal perioodil on riskantne ning nende tulude kehvema laekumise korral võib tekkida oht sattuda finantsraskustesse ning omavalitsuses ei ole tagatud põhitegevuse rahastuse jätkusuutlikkust.

Netovõlakoormus leitakse võlakohustuste kogusumma ja likviidsete varade kogusumma vahena aruandeaasta lõpu seisuga. Netovõlakoormuse ülempiir jääb vahemikku 60-100%, sõltudes omavalitsuse finantsvõimekusest. Mida suurem on põhitegevuse tulemi, seda rohkem suudetakse jooksvate tulude arvelt teha nt investeeringuid või tagasi maksta laenusid, seda suurem võib olla omavalitsuse individuaalne netovõlakoormuse ülempiir.

Tabel 7. Jõelähtme valla arvestusüksuse finantsvõimekus 2022-2027 (€)

Jõelähtme vald	2022 täitmine	2023 täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	15 299 928	17 486 241	18 831 870	19 990 260	21 253 867	22 681 814
Põhitegevuse kulud kokku	14 685 183	16 522 278	17 556 937	18 819 470	20 101 614	21 538 515
Põhitegevuse tulem	614 745	963 963	1 274 933	1 170 790	1 152 253	1 143 298
Investeeringimistegevus kokku	-751 490	-5 629 092	-1 267 027	-1 494 213	-1 093 522	-1 036 555
Eelarve tulem	-136 745	-4 665 129	7 906	-323 423	58 731	106 743
Finantseerimistegevus	-26 615	5 014 774	-200 409	880 519	-120 579	25 140
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-528 311	297 284	-309 244	557 096	-61 848	131 883
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	-364 951	-52 361	-116 741	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	56 373	353 657	44 413	601 509	539 661	671 545
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	6 529 940	11 504 202	11 262 617	12 115 043	11 994 028	12 019 168
Netovõlakoormus (eurodes)	6 473 566	11 150 544	11 218 204	11 513 534	11 454 367	11 347 623
Netovõlakoormus (%)	42,3%	63,8%	59,6%	57,6%	53,9%	50,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	12 239 942	13 988 993	15 065 496	14 992 695	14 877 707	14 743 179
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	80,0%	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	5 766 376	2 838 448	3 847 293	3 479 162	3 423 340	3 395 556

Jõelähtme valla põhitegevuse tulem on aastast 2022 kindlalt positiivne. Samas on näha finantseerimistegevusest, et põhitegevuse tulemi positiivne väärtus ei suuda katta ära kogu investeerimistegevuseks vajaminevat summat ning vahe tuleb finantseerida laenudega.

Jõelähtme valla netovõlakoormus on vahemikus 42,3%-63,8%, mis jääb alla maksimaalsest netovõlakoormusest.

5.1 Tundlikkusanalüüs

Kuigi Jõelähtme valla eelarvestrateegia on koostatud konservatiivsuse printsiibist lähtuvalt, võivad siiski teatud tõenäosusega ilmnedä sündmused, mis parandavad või halvendavad KOV-i finantspositsiooni baasstsenaariumiga võrreldes.

Tundlikkusanalüüsi eesmärk on anda ülevaade võimalike riskistsenaariumite realiseerumise korral kulude vähendamise vajalikust mahust. Baasstsenaarium on koostatud eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal.

Tundlikkusanalüüs näitab, et isegi mõneprotsendiline muutus tuludes või kuludes mõjutab oluliselt eelarve võimalusi.

Tabel 8. Baasstsenaarium: Eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal (€)

BAASSTSENAARIUM						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	15 299 928	17 486 241	18 831 870	19 990 260	21 253 867	22 681 814
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	14 685 183	16 522 278	17 556 937	18 819 470	20 101 614	21 538 515
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-751 490	-5 629 092	-1 267 027	-1 494 213	-1 093 522	-1 036 555
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	614 745	963 963	1 274 933	1 170 790	1 152 253	1 143 299
Arvestusüksuse eelarvetulem	-136 745	-4 665 129	7 906	-323 423	58 731	106 744
Arvestusüksuse võlakohustused	6 529 940	11 504 202	11 262 617	12 115 043	11 994 028	12 019 168
Arvestusüksuse likviidne vara	56 373	353 657	44 413	601 509	539 661	671 545
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	42,3%	63,8%	59,6%	57,6%	53,9%	50,0%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	12 239 942	13 988 993	15 065 496	14 992 695	14 877 707	14 743 179

Tabel 9. Riskistsenaarium 1. Sissetulekute kasv eeldatavast 2% võrra väiksem (€)

RISKISTSENAARIUM A - Sissetulekute väiksem kasv						
Võrreldes baasstsenaariumiga on elanike ehk maksumaksjate sissetulekute aastane kasv 2023. aastast kuni perioodi lõpuni 2% väiksem.						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	15 299 928	17 486 241	18 455 233	19 590 455	20 828 790	22 228 178
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	14 685 183	16 522 278	17 556 937	18 819 470	20 101 614	21 538 515
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-751 490	-5 629 092	-1 267 027	-1 494 213	-1 093 522	-1 036 555
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	614 745	963 963	898 296	770 985	727 176	689 663
Arvestusüksuse eelarvetulem	-136 745	-4 665 129	-368 731	-723 228	-366 346	-346 892
Arvestusüksuse võlakohustused	6 529 940	11 504 202	11 262 617	12 115 043	11 994 028	12 019 168
Arvestusüksuse likviidne vara	56 373	365 506	-244 810	-115 613	-602 974	-924 726
Arvestusüksuse netovõlakoomuse määr	42,3%	63,7%	62,4%	62,4%	60,5%	58,2%
Arvestusüksuse netovõlakoomuse ülemmäär	12 239 942	13 988 993	14 764 186	15 672 364	14 580 153	14 448 316

Tabel 10. Riskistsenaarium 2: Põhitegevuse kulude kasv eeldatavast 5% suurem (€)

RISKISTSENAARIUM B - Põhitegevuse kulude kasv						
Võrreldes baasstsenaariumiga on põhitegevuse kulude kasv alates 2023. aastast 5% suurem.						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	15 299 928	17 486 241	18 831 870	19 990 260	21 253 867	22 681 814
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	14 685 183	16 522 278	18 434 784	19 760 444	21 106 695	22 615 441
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-751 490	-5 629 092	-1 267 027	-1 494 213	-1 093 522	-1 036 555
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	614 745	963 963	397 086	229 817	147 172	66 373
Arvestusüksuse eelarvetulem	-136 745	-4 665 129	-869 941	-1 264 397	-946 350	-970 182
Arvestusüksuse võlakohustused	6 529 940	11 504 202	11 262 617	12 115 043	11 994 028	12 019 168
Arvestusüksuse likviidne vara	56 373	365 506	-746 020	-1 157 990	-2 225 355	-3 170 397
Arvestusüksuse netovõlakoomuse määr	42,3%	63,7%	63,8%	66,4%	66,9%	67,0%
Arvestusüksuse netovõlakoomuse ülemmäär	12 239 942	13 988 993	15 065 496	14 992 695	14 877 707	14 743 179

Tabel 11. Riskistsenaarium 3: Laenuintressid kujunevad eeldatust kõrgemaks (€)

RISKISTSENAARIUM C -- Intressimäär suurenemine 2%						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	15 299 928	17 486 241	18 831 870	19 990 260	21 253 867	22 681 814
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	14 685 183	16 522 278	17 787 021	19 044 722	20 343 915	21 778 396
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-751 490	-5 629 092	-1 267 027	-1 494 213	-1 093 522	-1 036 555
Arvestusüksuse põhitegevuse tuleml	614 745	963 963	1 044 849	945 538	909 952	903 418
Arvestusüksuse eelarvetuleml	-136 745	-4 665 129	-222 178	-548 675	-183 570	-133 137
Arvestusüksuse võlakohustused	6 529 940	11 504 202	11 262 617	12 115 043	11 994 028	12 019 168
Arvestusüksuse likviidne vara	56 373	353 657	-110 106	193 645	-110 940	-218 937
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	42,3%	63,8%	60,4%	59,6%	57,0%	54,0%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	12 239 942	13 988 993	15 065 496	14 992 695	14 877 707	14 743 179

6. Kokkuvõte

Eelarvestrateegias on antud ülevaade Jõelähtme valla eelarve tuludest, kuludest, investeerimis- ja finantseerimistegevusest aastatel 2022-2023 ning koostatud prognoosid nelja eelseisva aasta kohta. Eelarve on struktureeritud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatule.

Järgnevalt on välja toodud põhijäreldused ja soovitused:

- Tänapäevase eelarvestrateegiaga suudab Jõelähtme vald täita finantsdistsipliini tingimusi vastavalt Rahandusministeeriumi kehtestatud normatiividele.
- Jõelähtme vald on finantssituatsioonis, mis võimaldab järgneval neljal aastal teostada märkimisväärset mahus valla arengu seisukohalt olulisi ja perspektiivis kaudset tulu tootvaid investeeringuid ja suurendada personalikulusid.
- Samas on Jõelähtme vald tundlik väliskeskkonnast tulenevatele muutustele – eelarvetulude võimalikule vähenemisele (tulenevalt eelkõige maksumaksjate arvu juurdekasvu pidurdumisest või inimeste sissetulekute kasvutempo langusest) või intressimäärade tõusule.